

WOJEWODA PODLASKI
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3

GK-II.7511.7.2019.KP

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 2 pkt 2 w zw. z art. 7, 77 § 1, 80 i 107 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 2019 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.), art. 8m ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 703 ze zm.)

– po rozpoznaniu odwołań z 23 października 2019 r. oraz 7 listopada 2019 r. od decyzji Starosty Siemiatyckiego z dnia 8 października 2019 r. znak: GG.6620.20.1.2017.2019 dotyczącej ustalenia wykazu osób uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej, wykazu obszarów gospodarstw rolnych posiadanych przez uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej oraz wykazu wielkości udziałów przysługujących uprawnionym do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice, gm. Korczew

orzekam

- uchylić w całości zaskarżoną decyzję i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji.

UZASADNIENIE

Powyższą decyzją Starosta Siemiatycki orzekł o:

1. ustaleniu wykazu uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice, gmina Korczew stanowiącego integralną część decyzji,
2. ustaleniu wykazu obszarów gospodarstw rolnych posiadanych przez uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice, gmina Korczew stanowiącego integralną część decyzji,
3. ustaleniu wykazu wielkości udziałów przysługujących uprawnionym do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice, gmina Korczew stanowiącego integralną część decyzji.

Odwołania od powyższej decyzji - za pośrednictwem Starosty Siemiatyckiego - wnieśli nie zgadzając się z treścią jej rozstrzygnięcia:

1. Pismem z dnia 23 października 2019 r. – Jan Solka oraz Antonina Solka reprezentowani przez pełnomocnika Mariusza Solkę;
2. Pismem z dnia 23 października 2019 r. – Andrzeja Małko (nadawca korespondencji) podpisanym przez: Andrzeja Małko, Wojciecha Kieryło, Stanisława Zdun, Pawła Urban, Ryszarda Wakulińskiego, Annę Kieryło, K. Mieczysława Kieryło, Jadwigę Wakulińską, Andrzeja Krasuskiego, Teresę Krasuską, Jana Czyż, Macieja Wakulińskiego, Łukasza Daniluka oraz Karolinę Wakulińską.

Wnoszący powyższe odwołania zaskarżyli decyzję organu I instancji w zakresie ustalenia Bogumiły Anastazji Jeremin jako uprawnionej do udziału we wspólnocie gruntowej Starczewice oraz w zakresie ustalenia oddzielne Wiesławie Krystynie Wójciuk i Agnieszce Józefie Polak oraz Adrianowi Polak i Kamilowi Polak przysługujących im uprawnień do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice. Skarżący wnieśli o usunięcie z wykazu uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice Bogumiły Jeremin i podzielenie przypisanego jej udziału pozostałym osobom uprawnionym oraz o przyznanie uprawnionym: Wiesławie Krystynie Wójciuk i Agnieszce Józefie Polak (pkt 7 wykazu) oraz Adrianowi Polak i Kamilowi Polak (pkt 8 wykazu), jednego wspólnego udziału z podziału w częściach równych lub o ewentualne przekazanie w ww. zakresie sprawy do ponownego rozpatrzenia Staroście Siemiatyckiemu.

3. Pismem z dnia 7 listopada 2019 r. - Radca prawne Marek Kołodziejuk reprezentujący Jana Solkę, Andrzeja Małko i Wojciecha Kieryło.

Skarżący w powyższym odwołaniu podniósł, że popiera treść odwołań złożonych samodzielnie przez jego mocodawców.

Wojewoda Podlaski pismem z dnia 04 grudnia 2019 r., znak: GK-II.7511.7.2019.KP zwrócił się do Andrzeja Małko o uszczegółowienie wniesionego odwołania z dnia 23 października 2019 r. poprzez wyjaśnienie czy osoby podpisane pod powyższym pismem wniosły je w imieniu Jana Solka i Antoniny Solka czy w imieniu własnym oraz o przekazanie stosownych pełnomocnictw.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie pismem z dnia 11 grudnia 2019 r. podpisanym przez: Andrzeja Małko, Wojciecha Kieryło, Stanisława Zdun, Pawła Urban, Ryszarda Wakulińskiego, Annę Kieryło, K. Mieczysława Kieryło, Jadwigę Wakulińską, Andrzeja Krasuskiego, Teresę Krasuską, Jana Czyż, Macieja Wakulińskiego oraz Karolina Wakulińską wyjaśniono, że uczestnicy podpisani pod odwołaniem z dnia 23 października 2019 r. kwestionują decyzję Starosty Siemiatyckiego w imieniu własnym oraz nie występowali i nie występują jako pełnomocnicy Jana Solki i Antoniny Solka.

Przekazane przy piśmie Starosty Siemiatyckiego z dnia 04 listopada 2019 r. odwołania zostały złożone przed upływem 14-dniowego terminu, o którym mowa w art. 8f ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 703 ze zm.) – dalej „*u.z.w.g.*”. Powyższe było efektem zawarcia przez Starostę Siemiatyckiego w skarżonej decyzji błędnego pouczenia o możliwości jej zaskarżenia, które nie wyjaśniało specyfiki doręczenia pism w sprawach związanych z regulacją wspólnot gruntowych ani też zasady ustalania terminu na wniesienie odwołania. Z analizy akt sprawy organu I instancji wynika, że kwestionowana decyzja Starosty Siemiatyckiego została podana do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń: Urzędu Gminy Korczew, Urzędu Miejskiego w Drohiczynie, Starostwa Powiatowego w Siedlcach, Starostwa Powiatowego w Siemiatyczach, wsi Starzewice, wsi Wólka Zamkowa na okres 14 dni, a także zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej. Z treści oświadczeń o sposobie i terminie obwieszczenia na tablicach ogłoszeń przedmiotowej decyzji w ww. lokalizacjach wynikają różne daty (m.in. od 11.10.2019 r. do 30.10.2019 r., od 14.10.2019 r. do 28.10.2019 r.).

Błędne pouczenie w decyzji co do prawa odwołania, w myśl art. 112 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.) – dalej „*k.p.a.*”, nie może szkodzić stronie, która zastosowała się do tego pouczenia. Ujemne skutki błędnego pouczenia strony o trybie i sposobie zaskarżenia rozstrzygnięć nie mogą obciążać strony (wyrok NSA z 20 listopada 2008 r., sygn. akt II OSK 1705/08). Wniesienie odwołania przez stronę z zachowaniem terminu podanego w pouczeniu przez organ pierwszej instancji, prowadzi do uznania, że wniosła je w terminie (wyroki NSA: z dnia 20 lipca 2010 r. sygn. akt I OSK 840/10 i z dnia 29 stycznia 2014 r. sygn. akt I OSK 2287/13). Z orzecznictwa wynika, że omawiany termin ze względu na szczególnie charakter doręczenia poprzez tzw. ogłoszenie publiczne, winien być liczony możliwie najkorzystniej dla strony.

Organ odwoławczy uznał złożone odwołanie za wniesione w terminie.

W wyniku rozpoznania wniesionych odwołań Wojewoda Podlaski decyzją z dnia 10 stycznia 2020 r. znak GK-II.7511.7.2019.KP orzekł o uchyleniu zaskarżonej decyzji w całości i umorzeniu postępowania organu I instancji w całości. W uzasadnieniu decyzji organ II instancji przedstawił dotychczasowy przebieg postępowania i wyjaśnił, że w aktach sprawy znajdują się dokumenty potwierdzające fakt, że do uregulowania wspólnoty gruntowej będącej przedmiotem tego postępowania poprzez wydanie stosownych decyzji doszło już w przeszłości. W ocenie organu odwoławczego, wspólnota gruntowa wsi Starzewice została uregulowana w myśl przepisów ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych. Fakt, że w trakcie prowadzonego przez Starostę Siemiatyckiego postępowania nie odnaleziono decyzji z roku 1964 wydanych przez Wydział Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Siemiatyczach, dotyczących wspólnoty gruntowej mieszkańców wsi Starzewice, w żadnej mierze nie uzasadnia możliwości ponownego ich wydania. Organ II instancji podniósł, że wspomniany brak zachowanych egzemplarzy decyzji z roku 1964 r nie oznacza, że ich nie wydano. Nie dowodzi też ich braku w obrocie prawnym, skoro inne dokumenty urzędowe wskazują na coś dokładnie przeciwnego, Organ odwoławczy uznając, że Starosta Siemiatycki wydając zaskarżoną decyzję naruszył zasadę trwałości decyzji ostatecznych

wyrażoną w art. 16 § 1 k.p.a., orzekł o uchyleniu zaskarżonej decyzji w całości i umorzeniu postępowania organu I instancji w całości.

Z rozstrzygnięciem organu II Instancji nie zgodzili się - Jan Solka reprezentowany przez pełnomocnika Mariusza Solkę oraz Andrzej Małko reprezentowany przez pełnomocnika Radcę prawnego Marka Kołodziejuka - wnosząc za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego - skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku. W skargach zarzucili naruszenie przepisów k.p.a. oraz naruszenie art. 8a ust. 5 w zw. z art. 9 ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, poprzez uchylenie się od merytorycznego rozpoznania wniosku oraz wniesionych odwołań od decyzji Starosty Siemiatyckiego z dnia 08 października 2019 r. Jednocześnie skarżący wnieśli o uchylenie zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 6 sierpnia 2020 r. sygn. akt SA/Bk II 258/2020 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku uchylił zaskarżoną decyzję Wojewody Podlaskiego. W uzasadnieniu powyższego wyroku podniósł, że organ odwoławczy nie wyjaśnił stanu faktycznego sprawy, gdyż nie uwzględnił funkcjonowania w obrocie prawnym dwóch ostatecznych decyzji Starosty Siemiatyckiego z dnia 14 września 2017 r. i z dnia 24 kwietnia 2019 r. Dopóki bowiem obie te decyzje funkcjonują w obrocie prawnym, dopóty Starosta Siemiatycki zobowiązany był do rozstrzygnięcia wniosków osób uprawnionych, złożonych na podstawie art. 8c ust. 1 ustawy. Sąd zalecił by organ odwoławczy przy ponownym rozpoznaniu sprawy, wziął pod uwagę argumentację przedstawioną przez Sąd w niniejszym wyroku, a przy wydawaniu rozstrzygnięcia uwzględnił dokonaną wykładnię omawianych przepisów.

Mając na uwadze powyższe odwołanie oraz całość materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Wojewoda Podlaski stwierdza, co następuje.

Starosta Siemiatycki w podstawie prawnej zaskarżonej decyzji dnia 8 października 2019 r. znak: GG.6620.20.1.2017.2019 przywołał przepisy art. 6a ust. 1 w zw. z art. 8 d ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 703). Wskazał, że podstawą jej wydania były wnioski wniesione w trybie przepisów art. 8c ust. 1 u.z.w.g (k. akt 162-698).

Z akt organu I instancji wynika, że wydanie zaskarżonej decyzji poprzedzone zostało postępowaniem administracyjnym przeprowadzonym w trybie art. 8a w związku z art. 6 u.z.w.g, na podstawie wniosku wniesionego 30 grudnia 2016 r. o ustalenie, iż nieruchomości stanowiące Wspólnotę Gruntową wsi Starczewice gm. Korczew obejmują działki nr 2/1, 150, 190 położone w Starczewicach gm. Korczew o łącznej powierzchni 5,82 ha oraz działkę nr 276 obrębu 0035 Wólka Zamkowa, jednostka ewidencyjna 201002_5 Drohiczyn, powiat siemiatycki o pow. 73,9100 ha oraz o ustalenie wykazu uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej oraz wykazu obszarów gospodarstw rolnych przez nich posiadanych i wielkości przysługujących im udziałów we wspólnocie (art. 8a ust. 1 ustawy). W wyniku rozpoznania powyższego wniosku, Starosta Siemiatycki decyzją z dnia 14 września 2018 r., znak GG.6620.20.2017 orzekł o nieustaleniu wykazu uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice gm. Korczew. Ww. decyzję opatrzone klauzulą „Decyzja niniejsza uprawomocniła się dnia 11.10.2017 r.” Przedmiotowa decyzja została sprostowana postanowieniem Starosty Siemiatyckiego z dnia 22 września 2017 r. znak GG: 6620.20.2017 w zakresie daty jej wydania tj. 14 września 2017 r. (karta akt nr 100-104).

„Ogłoszeniem z dnia 17 października 2017 r. w sprawie wspólnoty gruntowej wsi Starczewice gm. Korczew” znak GG.6620.20.2017, Starosta Siemiatycki działając na podstawie art. 8c ust. 1 u.z.w.g., poinformował wszystkie osoby korzystające z gruntów o niuregulowanym stanie prawnym, położonych na terenie wsi Starczewice gm. Korczew, obejmujących działki oznaczone numerami 2/1, 150, 190 o łącznej powierzchni 5,7312 ha oraz na terenie wsi Wólka Zamkowa gm. Drohiczyn obejmujących działkę oznaczoną numerem geodezyjnym 276 o powierzchni 73,91 ha o możliwości składania wniosków o ustalenie, które nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową oraz ustalenie wykazu uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej oraz wykazu obszarów gospodarstw rolnych przez nich posiadanych i wielkości przysługujących im udziałów we wspólnocie gruntowej. W ogłoszeniu wskazano, że wnioski winny być składane przez:

- osoby fizyczne lub prawne, które posiadają gospodarstwa rolne i nieprzerwanie przez okres od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. faktycznie korzystały ze wspólnoty gruntowej,

- osoby fizyczne, które mają miejsce zamieszkania na terenie miejscowości, w której znajdują się grunty stanowiące wspólnotę gruntową lub prowadzą w tej miejscowości gospodarstwo rolne – jeżeli wspólnotą są lasy, grunty leśne albo nieużytki przeznaczone do zalesienia, chyba, że przez okres od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. osoby te faktycznie nie korzystały ze wspólnoty.

Ponadto wskazano elementy, które winien zawierać składany wniosek m.in. wskazanie dowodów, które świadczą, że nieruchomość stanowi wspólnotę gruntową oraz o spełnieniu warunków do nabycia uprawnień do udziału we wspólnocie gruntowej oraz wskazano termin składania tychże wniosków.

W zakreślonym w powyższym ogłoszeniu przez Starostę Siemiatyckiego terminie (upływał 30 listopada 2018 r.) zostały złożone wnioski osób zainteresowanych uregulowaniem stanu prawnego przedmiotowej wspólnoty gruntowej w trybie art. 8c u.z.w.g. (k. akt 162-698).

Starosta Siemiatycki pismami z dnia 12 grudnia 2019 r. znak GG. 6620.20.2017 zwrócił się do Urzędu Gminy Korczew oraz Urzędu Miejskiego w Drohiczyńcu z zapytaniem czy były płacone zobowiązania pieniężne (podatek), w jakim okresie i przez kogo za grunty stanowiące wspólnotę gruntową wsi Starczewice. Ponadto pismem z dnia 12 grudnia 2019 r. znak GG. 6620.20.2017 wystąpił do Starostwa Powiatowego w Siedlcach o udostępnienie z operatu ewidencji gruntów informacji dotyczących osób posiadających w okresie od 1 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2015 r. gospodarstwa rolne położone na terenie wsi Starczewice i ewentualnie w obrębach sąsiednich: imię i nazwisko, imiona rodziców, adres zamieszkania, powierzchnia całego gospodarstwa rolnego na dzień 01.01.2006 r. i w jakich obrębach położone (k. akt 706).

Powyższe pismo Starosta Siedlecki przekazał wg właściwości pismem z dnia 21 grudnia 2018 r. znak G.6621.2.203.2018 do Urzędu Gminy Korczew wskazując w nim, że Wójt Gminy Korczew jest organem podatkowym, a w związku z tym organem odpowiednim do określenia danych dotyczących gospodarstw rolnych.

Urząd Miejski w Drohiczyńcu pismem z dnia 18 grudnia 2018 r. znak Fn.3125.201.2018 poinformował, że działka o powierzchni 73,91 ha położona w Wólce Zamkowej nie była opłacana. Przedmiotowe grunty nie były obciążone podatkiem bowiem V i VI klasa gruntów zwolniona jest z podatku.

Wójt Gminy Korczew pismem z dnia 17 lutego 2021 r. znak Fn.3111.8.1.2019 udostępnił informacje dotyczące osób zamieszkałych, zameldowanych oraz posiadających gospodarstwa rolne (opodatkowane) na terenie wsi Starczewice oraz w obrębach sąsiednich, od dnia 01.01.2006 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. – w 33 pozycjach wymienił podatników. Poinformował poza tym, że do roku 2006 nie był opłacany żaden z podatków za grunty wspólnoty wsi Starczewice (wszystkie grunty były zwolnione). Natomiast od roku 2007 za grunty „Współposiadanie Rolników Wsi Starczewice” opłacany jest podatek leśny, zaś od roku 2015 – podatek leśny i od nieruchomości. Wpłaty podatku wpisywane były ogółem za wspólnotę wsi Starczewice. Ponadto Wójt Gminy Korczew nadmienił, że podatek rolny nie był i nie jest opłacany za grunty wspólnoty, ponieważ posiadane przez wspólnotę użytki rolne są zwolnione z opodatkowania na podstawie przepisów art. 12 ust. 1 pkt 1 z ustawy o podatku rolnym.

Decyzją z dnia 24 kwietnia 2019 r., znak GG.6620.20.2017.2019 Starosta Siemiatycki orzekł o uznaniu nieruchomości gruntowych składających się z działek ewidencyjnych, oznaczonych w operatach ewidencyjnych gruntów nr nr:

- 2/1 o powierzchni 4,8142 ha, 150 o powierzchni 0,5752 ha, 190 o powierzchni 0,3371 ha położonych w obrębie Starczewice gm. Korczew,
- 276 o powierzchni 73,91 ha położonej w obrębie Wólka Zamkowa, gm. Drohiczyń

za Wspólnotę Gruntową wsi Starczewice. Ww. decyzję opatrzono klauzulą „Decyzja niniejsza uprawomocniła się dnia 16.05.2019 r.” (k. akt 737).

Pismem z dnia 24 maja 2019 r. znak GG.6620.20.2017.2019 Starosta Siemiatycki zawiadomił o skompletowaniu i przygotowaniu do wydania decyzji, akt dotyczących ustalenia wykazu uprawnionych do udziału we Wspólnocie Gruntowej wsi Starczewice, gmina Korczew oraz wielkości przysługujących im udziałów, jak też o możliwości zapoznania się przez z strony z tymi aktami, wypowiedzenia się co do zebranych dokumentów oraz o możliwości zgłaszania uwag i wniosków (k. akt 758).

Z projektem wykaz uprawnionych do udziałów (...) zapoznali się:

1. W dniu 28 maja 2019 r. Małko Andrzej oraz Krasuski Andrzej Marian – nie wnieśli uwag do swoich udziałów (k. akt. 769-770).
2. W dniu 30 maja 2019 r. Krasuski Andrzej Marian, Małko Andrzej i Kieryło Wojciech sporządzili kopie m.in. wniesionych wniosków (zdjęcia) oraz projektu wykazu (...). W notatach służbowych odnotowano, że ww. osobom wyjaśniono dlaczego udziałowcy wpisani są do Wykazu dwa razy (np. w poz. 13 i 14) (k. akt 771-773).
3. W dniu 3 czerwca 2019 r. Jeremin Bogumiła Anastazja oraz Wójciuk Wiesława Krystyna – nie wnieśli żadnych uwag (k. akt 774-775).

Jan Solka i Antonina Solka reprezentowani przez pełnomocnika Mariusza Solkę pismem z dnia 03 czerwca 2019 r. zakwestionowali m.in. przyznanie Jeremin Bogumile Anastazji praw do udziału we wspólnocie gruntowej, prawidłowość sporządzenia projektu wykazu uprawnionych do udziałów z uwagi na nieuwzględnienie odrębnych tytułów do posiadanego gospodarstwa rolnego przez Jana Solka jak też Jana Solka i Antoninę Solka na zasadach wspólności majątkowej małżeńskiej (k. akt. 808-813). Ponadto Wojciech Kieryło, Andrzej Krasuski i Andrzej Małko pismem z dnia 10 czerwca 2019 r. zakwestionowali prawo Bogumiły Anastazji Jeremin do udziału we Wspólnocie Gruntowej Wsi Starczewice (k. akt 814-819). Pismem z dnia 17 czerwca 2019 r. Radca prawny Marek Kołodziejuk poparł stanowisko pełnomocnika Jana i Antoniny Solka - Mariusza Solki zawarte w piśmie z dnia 3 czerwca 2019 r. (k. akt 821).

Starosta Siemiatycki pismem z dnia 12 czerwca 2019 r. znak GG.6620.20.2017.2019 zawiadomił o wyznaczonej rozprawie administracyjnej oraz wezwał do wzięcia w niej udziału w charakterze strony celem złożenia wyjaśnień, dokumentów i innych dowodów istotnych dla prowadzonego postępowania (k. akt 796).

W dniu 9 lipca 2019 r. Starosta Siemiatycki przeprowadził rozprawę administracyjną w sprawie uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice gmina Korczew oraz wykazu obszarów gospodarstw rolnych przez nich posiadanych i wielkości przysługujących im udziałów w ww. wspólnocie. Sporządzony został Protokół z rozprawy administracyjnej (...) oraz Lista obecności na rozprawie (k. akt 822-825). Z treści protokołu z dnia 9 lipca 2019 r. znak GG.6620.20.2017.2019 wynika, że poruszona została kwestia praw Jeremin Bogumiły Anastazji do udziału we wspólnocie gruntowej. Kolejną poruszaną kwestią było istnienie i wielkość prowadzonych gospodarstw rolnych zgodnie z zapisami art. 6a ustawy o zagospodarowaniu wspólnot w związku z zapisami w ewidencji gruntów i budynków dotycząca w szczególności Jana i Antoniny małżonków Solka, Wiesławy Wójciuk i jej siostry Agnieszki Polak oraz Adriana Polak i Kamila Polak czy też osób nieobecnych na rozprawie tj. Henryka Zielińskiego i Renaty Abramczuk oraz Iwony Beaty Kurełek i Marzeny Ewy Florczuk.

Następnie pismami z dnia 12 lipca 2019 r. znak GG.6620.20.2017.2019 wezwani zostali przez Starostę Siemiatyckiego do złożenia dodatkowych wyjaśnień dotyczących posiadania gospodarstwa rolnego: Kamil Polak i Adrian Polak (k. akt 827), Marzena Ewa Florczuk i Iwona Beata Kurełek (k. akt 833), Renata Jadwiga Abramczuk (k. akt. 838) i Henryk Tomasz Zieliński (k. akt 840), jak też Jadwiga Wakulińska, Paweł Wojciech Wakuliński i Monika Agata Wasilewska (k. 853-854).

Starosta Siemiatycki przy piśmie z dnia 15 lipca 2019 r. znak GG.6620.20.2017.2019 przesłał do stron wg rozdzielnika Protokół z rozprawy (...) z dnia 9 lipca 2019 r.

Pismem z dnia 17 lipca 2019 r., wniesionym przez Andrzeja Małko w imieniu mieszkańców wsi Starczewice podpisanych pod tym pismem (tj. podpisy złożyło 20 osób ze wskazano w nim 22 osoby), zakwestionowano prawo Bogumiły Anastazji Jeremin do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice oraz zaprzeczono prawdziwości oświadczenia złożonego przez Bogumiłę Jeremin na rozprawie administracyjnej w dniu 9 lipca 2019 r. (k. akt. 867-868).

Pismem z dnia 23 lipca 2019 r. Bogumiła Anastazja Jeremin w imieniu własnym odniosła się do pism złożonych w toku postępowania przez Mariusza Solka oraz radcę prawnego Marka Kołodziejuka kwestionujących jej uprawnienia do udziału we wspólnocie gruntowej w jej części położonej po stronie wsi Starczewice oraz kwestionujących ważność umowy sprzedaży z roku 1952.

Radca prawny Marek Kołodziejuk pismem z dnia 30 lipca 2019 r. przedstawił stanowisko pełnomocnika uczestników postępowania odnosząc się do treści protokołu rozprawy administracyjnej przeprowadzonej w dniu 9 lipca 2019 r. Podniósł, że za podstawową regułą wykładni należy uznać, że uprawnień nie można domniemywać. W konsekwencji musi istnieć przepis prawa przyznający wyraźnie dane uprawnienie. Podkreślił, że ustawa z roku 1963 sama w sobie zawiera regulacje

szczególne i wyjątkowe w naszym systemie prawa, a co oznacza, że winno się stosować wykładnię *exceptiones non sunt extendendae* tj. wyjątki nie powinny być rozszerzane. Odnosząc się do wykładni językowej postanowień art. 6 i 6a ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych zwrócił uwagę, że mowa jest tam o osobach, które „faktycznie korzystały ze wspólnoty gruntowej”, a nie o osobach, które korzystały z nieruchomości wchodzących w skład Wspólnoty (k. akt. 873).

W odpowiedzi na wezwanie z dnia 12 lipca 2019 r. strony złożyły stosowne oświadczenia i tak:

1. Adrian Polak oświadczeniem z dnia 1 sierpnia 2019 r. oraz Kamil Polak - z dnia 4 sierpnia 2019 r. oświadczyli, że prowadzą jedno gospodarstwo rolne we współwłasności po 1/2 (k. akt. 829-832).
2. Marzena Florczuk pismami z dnia 25 lipca 2019 r. (wraz z upoważnieniem) złożyła oświadczenie w imieniu własnym oraz siostry, że prowadzą jedno gospodarstwo, a udział we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice powinien być przyznany na współwłasność po 1/2 (k. akt. 834-837).
3. Renata Jadwiga Abramczuk pismem z dnia 29 lipca 2019 r., załączając stosowne upoważnienie, złożyła oświadczenie w imieniu własnym oraz brata Henryka Tomasza Zielińskiego, że zgodnie ze złożonymi w dniu 29 listopada 2018 r. wnioskami udziały w gospodarstwie – stanowią „jedno gospodarstwo rolne, które prowadzone jest przez mnie i udział we wspólnocie gruntowej winien być tylko na mnie”. Oświadczyła ponadto, że brat nie prowadzi gospodarstwa, które wydzierżawił umową dzierżawy na rzecz składającej oświadczenie (k. akt 842-852).
4. Wpłynęły ponadto oświadczenia: Pawła Wojciecha Wakulińskiego z dnia 22 lipca 2019 r. i 25 lipca 2019 r., Moniki Agaty Wasilewskiej z dnia 22 lipca 2019 r. oraz Jadwigi Wakulińskiej z dnia 22 lipca 2019 r. (k. akt. 855-858). Z treści powyższych oświadczeń wynika, że zgodnie ze złożonym wnioskiem w dniu 27 września 2018 r. udziały w gospodarstwie - wykazane w projekcie wykazu uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice - stanowią jedno gospodarstwo prowadzone przez Jadwigę Wakulińską, a udział we wspólnocie powinien być przyznany tylko Jadwidze Wakulińskiej.

Opracowany został ponownie projekt wykazu uprawnionych do udziałów we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice (k. akt. 874), a Starosta Siemiatycki pismem z dnia 9 sierpnia 2019 r. znak GG.6620.20.2017.2019 zawiadomił strony postępowania o możliwości zapoznania się z aktami sprawy, wypowiedzenia się co do zebranych dokumentów oraz o możliwości zgłaszania wyjaśnień, uwag i wniosków w przedmiotowej sprawie (k. akt. 876).

W dniu 22 sierpnia 2019 r. do organu I instancji stawiła się Bogumiła Anastazja Jeremin, która zapoznała się z projektem wykazu uprawnionych do udziałów we Wspólnocie gruntowej wsi Starczewice i nie wniosła żadnych uwag (k. akt. 888). Ponadto w dniu 26 sierpnia 2019 r. stawiła się Wiesława Krystyna Wójciuk, która zapoznała się z aktami sprawy oraz nie wniosła żadnych uwag do projektu wykazu uprawnionych do udziału we wspólnocie (k. akt. 889).

Starosta Siemiatycki decyzją znak GG.6620.20.1.2017.2019 wydaną 8 października 2019 r. orzekł:

1. ustalić wykaz uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice, gmina Korczew stanowiący integralną część decyzji,
2. ustalić wykaz obszarów gospodarstw rolnych posiadanych przez uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice, gmina Korczew stanowiący integralną część decyzji,
3. ustalić wykaz wielkości udziałów przysługujących uprawnionym do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice, gmina Korczew stanowiący integralną część decyzji,
4. niniejsza decyzja podlega wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Korczew, Urzędu Miejskiego Drohiczyn, Starostwa Powiatowego w Siedlicach, Starostwa Powiatowego w Siemiatyczach, wsi Starczewice, wsi Wólka Zamkowa okres 14 dni, a także zostaje zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej.

W uzasadnieniu tejże decyzji Starosta Siemiatycki wymienił wnioskodawców, których wnioski o ustalenie wykazu uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice oraz wykazu obszarów gospodarstw rolnych przez nich posiadanych i wielkości przysługujących im udziałów we wspólnocie gruntowej wpłynęły do organu I instancji (tj. w okresie od 13 lipca 2018 r. do 30 listopada 2018 r.) Podniósł, że do wniesionych wniosków załączone zostały dokumenty m.in.:

„kopie dokumentów własności posiadanych gruntów (poświadczone za zgodność z oryginałem), zaświadczenia z Urzędu Gminy o uiszczaniu podatku rolnego, zaświadczenia z Urzędu Gminy o powierzchni gospodarstw rolnych w hektarach fizycznych i przeliczeniowych w latach 2006-2015, uproszczone wypisy z rejestru gruntów.” Każdy ze złożonych wniosków zawierał ponadto opis sposobu korzystania z nieruchomości stanowiących wspólnotę gruntową „tj.: wypasanie krów, zbieranie chrustu, wycinanie leszczyny, cięcie sanitarne – odkrzaczenie”. Wyjaśnił ponadto, że w dniu 9 lipca 2019 r. w toku rozprawy administracyjnej w sprawie ustalenia osób uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice gmina Korczew pod wątpliwość poddano prowadzenie oddzielnych gospodarstw rolnych przez: Wiesławę Krystynę Wójcik i jej siostrę Agnieszkę Józefę Polak, Kamila Polak i Adriana Polak, Henryka Tomasza Zielińskiego i Renatę Józefę Abramczuk, Iwonę Beatę Kurełek i Marzenę Ewę Florczuk oraz Jadwigę Wakulińską, Pawła Wojciecha Wakulińskiego i Monikę Agatę Wasilewską w związku z zapisami w operacie ewidencji gruntów współwłasności ww. osób. Podczas rozprawy, jak i w kierowanych pismach kwestionowano ponadto ewentualny udział Bogumiły Anastazji Jeremin podnosząc, że nie korzystała ona ze wszystkich działek wspólnoty wsi Starczewice, a jedynie z działki położonej w Wólce Zamkowej gm. Drohiczyn o powierzchni 73,91 ha. Starosta Siemiatycki podniósł, że w toku analizy przepisów prawa, jak i orzecznictwa w tym zakresie, nie znalazł istnienia ograniczeń dotyczących korzystania ze wszystkich nieruchomości wchodzących w skład wspólnoty.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało zaskarżone do organu II instancji, który decyzją z dnia 10 stycznia 2020 r. znak GK-II.7511.7.2019. KP orzekł o uchyleniu zaskarżonej decyzji w całości i umorzeniu postępowania I instancji w całości. W wyniku zaskarżenia do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku ww. decyzji Wojewody Podlaskiego, Sąd wyrokiem z dnia 6 sierpnia 2020 r. sygn. akt SA/Bk II 258/2020 uchylił zaskarżoną decyzję Wojewody Podlaskiego.

Przed zakończeniem procedowania postępowania skargowego przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym do organu II instancji w dniu 14 sierpnia 2020 r. wpłynęło pismo Jana Solki reprezentowanego przez Mariusza Solkę z dnia 6 sierpnia 2020 r. informującego o śmierci strony postępowania Antoniny Solki. W piśmie ponadto podniesiono, iż w roku 2019 - jeszcze przed wydaniem zaskarżonej decyzji Starosty Siemiatyckiego - zmarła inna strona postępowania tj. Waldemar Paweł Daniluk, co zdaniem wnoszącego mogło mieć istotne znaczenie dla zaskarżonej decyzji doręczonej osobie nieżyjącej.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku przy piśmie z dnia 9 grudnia 2020 r. sygn. akt. II SA/Bk 258/20 przekazał odpis prawomocnego wyroku z dnia 6 sierpnia 2020 r. z uzasadnieniem oraz zwrócił akta administracyjne dotyczące zaskarżonej decyzji Wojewody Podlaskiego znak GK-II.7511.7.2019.KP.

Prawomocny wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku oraz zwrócone akta postępowania administracyjnego umożliwiły organowi II instancji przeprowadzenie ponownego rozpoznania odwołań z 23 października 2019 r. oraz 7 listopada 2019 r. od decyzji Starosty Siemiatyckiego z dnia 8 października 2019 r. znak: GG.6620.20.1.2017.2019 dotyczącej ustalenia wykazu osób uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej, wykazu obszarów gospodarstw rolnych posiadanych przez uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej oraz wykazu wielkości udziałów przysługujących uprawnionym do udziału we wspólnocie gruntowej wsi Starczewice, gm. Korczew.

W związku z informacją o śmierci stron postępowania przekazaną przy Skarżącego w piśmie z dnia 6 sierpnia 2020 r., pismem z dnia 18 grudnia 2020 r. znak GK-II.7511.7.2021.KP Wojewoda Podlaski zwrócił się do Wójta Gminy Korczew o przesłanie skróconych odpisów aktów zgonu dotyczących Antoniny Solka i Waldemara Pawła Daniluka. Poza tym, pismem z dnia 21 grudnia 2020 r. znak GK-II.7511.7.2021.KP wezwał Skarżącego - Jana Solkę reprezentowanego przez Mariusza Solkę do przedłożenia dokumentów potwierdzających nabycie spadku po zmarłej Antoninie Solka.

Organ II instancji pismem z dnia 11 stycznia 2021 r. znak GK-II.7511.7.2021.KP poinformował strony postępowania odwoławczego o przedłużeniu terminu rozpoznania odwołań od zaskarżonej decyzji Starosty Siemiatyckiego.

Przy piśmie Wójta Gminy Korczew z dnia 30 grudnia 2021 r. znak USC.5362.169.2020 przesłano do organu odwoławczego odpisy skróconych aktów zgonów Antoniny Solka oraz Waldemara Pawła Daniluka.

Ponadto w dniu 11 stycznia 2021 r. do organu odwoławczego wpłynęło pismo Mariusza Solki z dnia 5 stycznia 2021 r. informujące o śmierci mocodawcy – Jana Solka oraz o toczącym się w Sądzie Rejonowym w Siedlcach I Wydziale Cywilnym postępowaniu spadkowym po Antoninie Solka i Janie Solka (I Ns 778/20).

Wojewoda Podlaski pismem z dnia 14 stycznia 2021 r. znak GK-II.7511.7.2021.KP wezwał Halinę Daniluk do przedłożenia dokumentów potwierdzających nabycie spadku po Waldemarze Pawle Daniluku. Ponadto pismem z dnia 14 stycznia 2021 r. znak GK-II.7511.7.2021.KP zwrócił się do Wójta Gminy Korczew z prośbą o przesłanie skróconego aktu zgonu Jana Solki.

W odpowiedzi na powyższe wystąpienie, w dniu 25 stycznia 2021 r. wpłynęło do organu odwoławczego pismo Wójta Gminy Korczew z dnia 15 stycznia 2021 r. znak USC.5362.11.2021 przekazujące odpis skróconego aktu zgonu Jana Solki.

Do organu II instancji w dniu 26 stycznia 2021 r. wpłynęło pismo Łukasza Daniluka z dnia 22 stycznia 2021 r. wraz z kserokopiami dokumentów potwierdzających nabycie spadku po Waldemarze Pawle Daniluku.

Pismem z dnia 3 lutego 2021 r. znak GK-II.7511.7.2021.KP Wojewoda Podlaski zwrócił się do Łukasza Daniluka o przesłanie uwierzytelnionych notarialnie dokumentów dotyczących nabycia spadku.

W odpowiedzi na powyższe wystąpienie, w dniu 15 lutego 2021 r. wpłynęła korespondencja listowna od Łukasza Daniluka zawierająca m.in. odpis aktu poświadczenia dziedziczenia po Waldemarze Pawle Daniluku.

Z uwagi na śmierć uczestników postępowania oraz brak potwierdzenia nabycia spadków, Wojewoda Podlaski postanowieniem z dnia 23 lutego 2021 r. zawiesił z urzędu postępowanie w przedmiocie rozpoznania odwołań od decyzji Starosty Siemiatyckiego z dnia 8 października 2019 r. znak: GG.6620.20.1.2017.2019 do czasu ustalenia spadkobierców po Antoninie Solka i Janie Solka.

Organ odwoławczy pismem z 19 maja 2021 r. znak GK-II.7511.7.2021.KP jednakże zwrócił się do Sądu Rejonowego w Siedlcach I Wydziału Cywilnego o przesłanie odpisu postanowienia sygn. akt I Ns 778/20.

W dniu 1 czerwca 2021 r. do organu odwoławczego wpłynęło pismo Mariusza Solki z dnia 23 kwietnia 2021 r. w sprawie podjęcia postępowania administracyjnego znak GK-II.7511.7.2019.KP, do którego załączona została kopia prawomocnego postanowienia sądowego sygn. akt I Ns 778/20. Wnoszący w uzasadnieniu powyższego pisma podniósł, że na stwierdzenie praw do udziału we Wspólnocie Gruntowej wsi Starczewice zgodnie z art. 6a ustawy, a więc na dzień 31 grudnia 2015 r., śmierć dotychczasowych uczestników nie wpływa w żadnym zakresie na ustalenie ich praw, a kwestia późniejszego spadkobrania i ustalenia udziałów we wspólnocie pozostaje poza ustaleniami postępowania administracyjnego.

Do organu odwoławczego 7 czerwca 2021 r. przy piśmie Sądu Rejonowego w Siedlcach z dnia 31 maja 2021 r., sygn. akt I Ns 778/20 wpłynął odpis prawomocnego postanowienia o nabyciu spadku po Antoninie Solka oraz po Janie Solka.

Wojewoda Podlaski postanowieniem z dnia 17 czerwca 2021 r. znak GK-II.7511.7.2021.KP podjął zawieszony postanowieniem z dnia 23 lutego 2021 r. znak GK-II.7511.7.2021.KP postępowanie w przedmiocie rozpoznania odwołań. Ponadto pismem z dnia 24 czerwca 2021 r. znak GK-II.7511.7.2021.KP organ odwoławczy zawiadomił następców prawnych o toczącym się postępowaniu odwoławczym od decyzji Starosty Siemiatyckiego z 8 października 2021 r. oraz poinformował ich o wstąpieniu w prawa strony w miejsce osób zmarłych.

Niemniej jednak, w związku z podjętą informacją o śmierci Henryka Tomasza Zielińskiego, Wojewoda Podlaski wystosował pisma z dnia 15 lipca 2021 r. znak GK-II.7511.7.2021:

- do Wójta Gminy Korczew w sprawie przekazania skróconego odpisu aktu zgonu,
- do Renaty Jadwigi Abramczuk w sprawie wskazania następców prawnych oraz przesłanie dokumentów potwierdzających nabycie spadku po wyżej wymienionym zmarłym.

Strony postępowania odwoławczego zostały poinformowane pismem z dnia 15 lipca 2021 r. o przedłużeniu terminu rozpoznania wniesionych odwołań w związku z koniecznością potwierdzenia

powyższych informacji o śmierci kolejnego uczestnika postępowania zakończonego zaskarżoną decyzją Starosty Siemiatyckiego.

W dniu 27 lipca 2021 r. do organu odwoławczego przy piśmie Wójta Gminy Korczew z dnia 21 lipca 2021 r. znak USC.5362.77.2021 wpłynął odpis skróconego aktu zgonu Henryka Tomasza Zielińskiego.

Wojewoda Podlaski pismem z dnia 15 września 2021 r. wystosował ponowne wezwanie m.in. do przedłożenia dokumentów dotyczących spadkobierstwa po Henryku Tomaszu Zielińskim.

Nadmienić należy, że osoba do której organ odwoławczy kierował wezwania, w postępowaniu administracyjnym organu I instancji składała oświadczenie w imieniu zmarłego zgodnie z udzielonym jej pełnomocnictwem, jednakże w toku prowadzonego postępowania odwoławczego pomimo dwukrotnego wezwania nie udzieliła odpowiedzi oraz nie przesłała dokumentów dotyczących nabycia spadku po ww. osobie zmarłej.

Pismem z dnia 22 października 2021 r. znak GK-II.7511.7.2021.KP Wojewoda Podlaski poinformował strony postępowania odwoławczego o możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym.

Żadna ze stron postępowania w określonym terminie nie skorzystała z powyższego uprawnienia.

Organ odwoławczy w toku ponownego rozpatrywania odwołań od zaskarżonej decyzji Starosty Siemiatyckiego przeanalizował całościowo akta postępowania prowadzonego przez organ I Instancji w sprawie uregulowania wspólnoty gruntowej mieszkańców wsi Starczewice położonej na terenie wsi Wólka Zamkowa gm. Drohiczyn (tj. działka 276) oraz wsi Starczewice gm. Korczew (tj. działki o nr 2/1, 150 i 190) oraz zauważył, co następuje:

Instytucję wspólnot gruntowych regulują przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych. Zarówno w pierwotnej wersji ustawy z 1963 r., a także w jej wersji zmienionej, która weszła w życie 1 stycznia 2016 r., niezmienną pozostaje istota wspólnoty gruntowej - jest to byt prawny definiowany od strony przedmiotowej, a nie podmiotowej - co oznacza, że wspólnotę tworzą określone nieruchomości mieszczące się w katalogu nieruchomości określonym w art. 1 ust.1 u.z.w.g.:

- 1) nadane w wyniku uwłaszczenia włościan i mieszczan - rolników na wspólną własność, we wspólne posiadanie lub do wspólnego użytkowania ogółowi, pewnej grupie lub niektórym mieszkańcom jednej lub kilku wsi,
- 2) wydzielone tytułem wynagrodzenia za zniesione służebności wynikające z urzędzenia ziemskiego włościan i mieszczan rolników, na wspólną własność, we wspólne posiadanie lub do wspólnego użytkowania gminie, miejscowości albo ogółowi uprawnionych do wykonywania służebności,
- 3) powstałe w wyniku podziału pomiędzy mieszkańców poszczególnych wsi gruntów, które nadane zostały przy uwłaszczeniu włościan i mieszczan - rolników mieszkańcom kilku wsi na wspólną własność, we wspólne posiadanie lub do wspólnego użytkowania,
- 4) użytkowane wspólnie przez mieszkańców dawnych okolic i zaścianków oraz należące do wspólnot urbarialnych i spółek szłańskich,
- 5) otrzymane przez grupę mieszkańców jednej lub kilku wsi na wspólną własność i do wspólnego użytkowania w drodze przywilejów i darowizn bądź nabyte w takim celu,
- 6) zapisane w księgach wieczystych (gruntowych) jako własność gminy (gromady), jeżeli w księgach tych istnieje wpis o uprawnieniu określonych grup mieszkańców gminy (gromady) do wieczystego użytkowania i pobierania pożytków z tych nieruchomości,
- 7) stanowiące dobro gromadzkie (gminne) będące we wspólnym użytkowaniu na terenach województwa rzeszowskiego, krakowskiego oraz powiatu cieszyńskiego województwa katowickiego.

Przy ustalaniu nieruchomości (składu materialnego) tworzących wspólnotę, należy mieć na względzie nowe brzmienie art. 3 u.z.w.g., który wyłącza ze składu wspólnot nie tylko grunty podzielone na grunty indywidualne albo grunty, które uległy zasiedzeniu przed 31 grudnia 1962 r. (rolne), względnie 30 września 1960 r. (leśne), ale także grunty, które przed dniem 1 stycznia 2011 r. zostały prawnie lub faktycznie przekazane na cele publiczne lub społeczne.

Z treści uzasadnienia projektu ustawy o zmianie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (druk sejmowy Sejmu RP VII kadencji nr 3193, www.sejm.gov.pl) wynika, iż celem

ustawodawcy było uregulowanie stanu prawnego wyłącznie tych wspólnot gruntowych, odnośnie których nigdy nie została wydana stosowna decyzja administracyjna.

Na skutek nowelizacji ustawy dokonanej z dniem 1 stycznia 2016 r. na mocy ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1276) zmieniono między innymi art. 6 ust. 2 ustawy, w związku z czym art. 6 uzyskał następujące brzmienie:

1. uprawnionymi do udziału we wspólnocie gruntowej są osoby fizyczne lub prawne posiadające gospodarstwa rolne, jeżeli w ciągu ostatniego roku przed dniem wejścia w życie ustawy faktycznie korzystały z tej wspólnoty;
2. jeżeli wspólnotą gruntową są lasy, grunty leśne albo nieużytki przeznaczone do zalesienia, uprawnionymi do udziału w takiej wspólnocie są osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania lub osoby prawne mające siedzibę na terenie miejscowości, w której znajdują się grunty stanowiące wspólnotę, lub osoby mające miejsce zamieszkania na terenie innej miejscowości, a prowadzące gospodarstwo rolne, chyba że w okresie 5 lat przed dniem wejścia w życie ustawy osoby te faktycznie ze wspólnoty nie korzystały;
3. niekorzystanie ze wspólnoty gruntowej w okresie wymienionym w ust. 1 bądź w ust. 2 nie powoduje utraty uprawnień, jeżeli spowodowane to było klęską żywiołową, wypadkami losowymi lub innymi szczególnymi względami.

Ponadto po art. 6 ustawy dodany został przepis art. 6a w brzmieniu:

1. jeżeli nie jest możliwe ustalenie uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej, o których mowa w art. 6 ust. 1 lub 2, uprawnionymi do udziału w tej wspólnocie są:
 - 1) osoby fizyczne lub prawne, które posiadają gospodarstwa rolne i nieprzerwanie przez okres od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. faktycznie korzystały ze wspólnoty gruntowej albo
 - 2) osoby fizyczne, które mają miejsce zamieszkania na terenie miejscowości, w której znajdują się grunty stanowiące wspólnotę lub prowadzą w tej miejscowości gospodarstwo rolne - jeżeli wspólnotą gruntową są lasy, grunty leśne albo nieużytki przeznaczone do zalesienia, chyba że przez okres od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. osoby te faktycznie nie korzystały ze wspólnoty.
2. niekorzystanie ze wspólnoty gruntowej w okresie wymienionym w ust. 1 pkt 1 nie powoduje utraty uprawnień, jeżeli spowodowane było klęską żywiołową, wypadkami losowymi lub innymi szczególnymi względami.

W wyniku nowelizacji uchylony został ustęp 2 art. 8 ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, zaś ustęp 1 tego artykułu uzyskał nowe brzmienie, zgodnie z którym starosta wydaje decyzję o ustaleniu, które spośród nieruchomości, o których mowa w art. 1 ust. 2 i 3, stanowią mienie gromadzkie.

Jednocześnie po art. 8 ustawy dodane zostały art. 8a-8o.

Przepisy znowelizowanej ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych określają różne sposoby i tryby dokonywania ustaleń, które zależnie od wyników poczynionych ustaleń w sprawach o uregulowanie wspólnoty gruntowej co do zasady są odrębnymi postępowaniami zakończonymi wydaniem stosownych decyzji, o których mowa w przepisach tejże ustawy (art. 8a-8l).

Pierwszy tryb, zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy, zostaje wszczęty na wniosek złożony nie później niż do dnia 31 grudnia 2016 r. przez uprawnionego do udziału we wspólnocie gruntowej, o którym mowa w art. 6 ust. 1 lub 2, albo przez jego następcę prawnego.

Wnioski złożone w tym trybie prowadzić powinny do wydania merytorycznej decyzji ustalającej, że nieruchomość stanowi wspólnotę gruntową oraz ustalającej wykaz osób uprawnionych do wspólnoty.

Wydanie decyzji o nieustaleniu wykazu osób pierwotnie uprawnionych do wspólnoty (art. 8a ust. 7 u.z.w.g.) jest również ostatecznym zakończeniem postępowania wszczętego w trybie art. 8a ust. 1 ustawy.

Natomiast, gdy decyzja o braku możliwości ustalenia pierwotnego kręgu uprawnionych stanie się ostateczna, wówczas – w terminie 7 dni – starosta ma obowiązek podać do publicznej wiadomości informację o terminie składania wniosków przez osoby, które mogłyby się domagać ustalenia kręgu uprawnionych na podstawie art. 6a (czyli wg współczesnego stanu posiadania). Taki termin nie może być krótszy niż 12 miesięcy, licząc od daty wywieszenia informacji w starostwie.

W zakreślonym terminie wnioski o ustalenie zarówno nieruchomości składających się na wspólnotę, jak i listy osób uprawnionych wedle art. 6a u.z.w.g. mogą składać osoby spełniające warunki z art. 6a u.z.w.g. Wniosek musi odpowiadać szczegółowym wymogom określonym w art. 8c u.z.w.g.

Po rozpoznaniu wniosku, o którym mowa w art. 8c, starosta na podstawie art. 8d wydaje decyzję określającą wykaz uprawnionych wedle kryteriów art. 6a i wykaz obszarów gospodarstw przez nich posiadanych i wielkości przysługujących im udziałów we wspólnocie.

Tym samym ustawodawca przewidział możliwość uregulowania stanu prawnego wspólnoty gruntowej (tj. w drugim trybie) na podstawie stanu faktycznego istniejącego pomiędzy 1 stycznia 2006 r. a 31 grudnia 2015 r.

W świetle przepisów art. 8a ust. 3 u.z.w.g., jak również przepisów art. 8c ust. 6 u.z.w.g. wnioskodawcy we wniosku winni wskazać dowody świadczące, że nieruchomość stanowi wspólnotę gruntową (pkt 1) oraz o spełnieniu warunków do nabycia uprawnień do udziału we wspólnocie gruntowej (pkt 2).

Ustawodawca nie wykluczył możliwości składania wniosków o wszczęcie postępowania w trybie art. 8c u.z.w.g. przez osoby, które były stronami postępowania prowadzonego na podstawie przepisów art. 8a u.z.w.g., niemniej jednak winny one spełniać przesłanki wskazane w art. 6a.

Istotnym jest, że z faktu spełnienia jednej z przesłanek tj. posiadania gospodarstwa rolnego, absolutnie nie można domniemywać spełnienia drugiej z przesłanek tego przepisu tj. faktycznego korzystania ze wspólnoty gruntowej. Samo faktyczne korzystanie ze wspólnoty gruntowej również nie może stanowić wystarczającej przesłanki do nabycia udziału we wspólnocie, jeżeli wnioskodawca nie posiadał w tymże okresie gospodarstwa rolnego.

Ustalanie dla poszczególnych uprawnionych przysługujących im ułamków, odbywa się w myśl przepisów art. 9 u.z.w.g. wg specyficznego „podwójnego klucza”. Udziały poszczególnych uprawnionych we wspólnocie gruntowej określa się w idealnych (ułamkowych) częściach (art. 9 ust. 1). Wielkość udziałów uprawnionych do korzystania ze wspólnoty gruntowej ustala się w ten sposób, że połowę wspólnoty dzieli się pomiędzy uprawnionych, o których mowa w art. 6 ust. 1 oraz art. 6a pkt 1, w równych częściach, drugą zaś połowę - proporcjonalnie do obszarów gruntów posiadanych przez każdego z uprawnionych, a położonych na obszarze tej samej lub graniczącej z nią gminy (art. 9 ust. 2).

Postępowanie dotyczące uregulowania stanu prawnego wspólnoty gruntowej jest postępowaniem szczególnym bowiem na etapie postępowania przed organem I instancji przeprowadza się szereg czynności procesowych związanych z uregulowaniem wspólnot gruntowych, w tym postępowań wyjaśniających, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.) – dalej „k.p.a.”. Niemniej jednak organ prowadzący postępowanie nie jest zwolniony z zebrania materiału dowodowego i dążenia do ustalenia prawdy obiektywnej (art. 7 i art. 71 § 1 k.p.a.).

Przeprowadzona przez organ odwoławczy analiza wniesionych wniosków w trybie art. 8c u.z.w.g. ujawniła braki w ich kompletności. Przykładem może być wniosek z 26 września 2018 r. wniesiony przez Jadwigę Wakulińską, Pawła Wojciecha Wakulińskiego oraz Monikę Agatę Wasilewską, który został podpisany tylko przez jedną osobę wnoszącą. W aktach organu I instancji nie zostało udokumentowane wezwanie ww. wnioskodawców do usunięcia braków formalnych wniosku na podstawie art. 64 § 2 w zw. z art. 63 § 3 k.p.a. w zakresie złożenia podpisów pod wnioskiem przez pozostałe osoby wymienione jako wnioskodawcy. Tym samym Starosta Siemiatycki nie ustalił w sposób właściwy kręgu stron postępowania, czym naruszył art. 28 k.p.a.

W aktach organu I instancji brak jest ponadto wniosku „Kamińskiego Krzysztofa i Marianny” wymienionego w poz. 5 *Lista wniosków z Urzędu Gminy Korczew* (k. akt 677), jednak powyższe osoby zostały uznane za uprawnione do udziału we wspólnocie (wykazane w Załączniku 1 do zaskarżonej decyzji).

Organ odwoławczy po przeanalizowaniu akt postępowania organu I Instancji ma ponadto wątpliwości do kwestii spełnienia przesłanki z art. 6a u.z.w.g. (posiadania gospodarstw rolnych) przez m.in.: Tomasza Wakulińskiego, Renatę Jadwigę Abramczuk, Macieja Wakulińskiego i Karolinę Wakulińską. Powyższe osoby w swoich wnioskach udowodniały posiadanie gospodarstwa poprzez następstwo prawne nabyte lub umowy dzierżawy zawarte m.in. po 31 grudnia 2015 r.

W związku z powyższym wszystkie złożone wnioski, zdaniem organu odwoławczego, wymagają dokonania pogłębionej analizy przez organ I instancji pod kątem ich kompletności, a także zgodności z przepisami o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych. Analizy zgodnie z warunkiem określonym w przepisach art. 6a u.z.w.g wymagają również: okres posiadania gospodarstw rolnych przez wnioskodawców oraz powierzchnie tychże gospodarstw.

Starosta Siemiatycki nie zwrócił należytej uwagi na fakt, że postępowanie w sprawie uregulowania stanu prawnego wspólnoty prowadzone w trybie przepisów art. 8c w związku z art. 6a u.z.w.g. jest odrębnym postępowaniem od przeprowadzonego uprzednio postępowania w trybie przepisów art. 8a w zw. z art. 6 u.z.w.g. (zakończonego *de facto* ostateczną decyzją wydaną na podstawie przepisów art. 8a ust. 7 u.z.w.g.). Postępowanie prowadzone w trybie przepisów art. 8c w związku z art. 6a u.z.w.g. jest nowym postępowaniem, co uzasadnia zawiadomienie stron w myśl przepisów art. 61 k.p.a. o toczącym się postępowaniu w sprawie uregulowania stanu prawnego wspólnoty gruntowej. Akta organu I instancji nie zawierają przedmiotowego zawiadomienia.

Ponadto organ I instancji w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji nie ustosunkował się do wszystkich zebranych dowodów. Pomimo uzyskania informacji dotyczącej osób zamieszkałych, zameldowanych oraz posiadających gospodarstwa rolne (opodatkowane na terenie wsi Starczewice) oraz w obrębach sąsiednich od dnia 01.01.2006 r. do dnia 31.12.2015 r. (pismo Wójta Gminy Korczew z dnia 17 lutego 2019 r. znak FN.3111.8.1.2019) (k. akt 722), nie dokonał analizy powyższej informacji pod kątem czy wymienione tam osoby spełniają przesłanki określone w art. 6a u.z.w.g, oraz czy posiadają interes prawny do uwzględnienia ich w postępowaniu dotyczącym uregulowania wspólnoty gruntowej wsi Starczewice.

Poza tym Starosta Siemiatycki w toku prowadzonego postępowania, nie poinformował prawidłowo stron postępowania o wynikającym z przepisów ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych sposobie doręczania pism, decyzji (art. 8f u.z.w.g), czym naruszył przepisy art. 49 k.p.a jak i przepisy ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych w kwestii doręczeń.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że ustalenie czy nieruchomości objęta wnioskiem wniesionym na podstawie art. 8c w związku z art. 6a u.z.w.g. stanowi wspólnotę gruntową, zależy od wyjaśnienia tytułu i sposobu powstania „masy majątkowej”, w skład której weszły wskazane w powyższym wniosku działki. Dopiero powyższe ustalenie mogłoby stanowić punkt wyjścia do weryfikacji, czy osoby które złożyły wnioski w trybie art. 8c u.z.w.g., faktycznie korzystały ze wspólnoty gruntowej w okresie objętym wnioskami, czy w tymże okresie posiadały gospodarstwa rolne oraz ewentualnie jaka była powierzchnia tych gospodarstw.

Przy obliczaniu wielkości udziałów poszczególnych uprawnionych do wspólnoty gruntowej należy brać pod uwagę tylko grunty użytkowane przez nich w rozumieniu przepisów prawa rzeczowego, a więc z wyłączeniem gruntów wydzierżawionych lub użytkowanych pod jakimkolwiek innym tytułem. Za gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 6a uważać należy nieruchomości, co do posiadania której wymierzony był podatek gruntowy. Obszar gruntów osób uprawnionych do udziałów winien być ustalany w oparciu o dane ewidencji gruntów i budynków. Wielkości udziałów poszczególnych uprawnionych w nieruchomościach wymienionych w art. 1 określa się w idealnych częściach (ułamkowych – ułamki zwykłe) – art. 9 ust. 1 i 2.

Postępowanie zakończone zaskarżoną decyzją było zainicjowane wnioskami wniesionymi na podstawie art. 6a u.z.w.g. w związku z przepisami art. 8c u.z.w.g., które co do istoty dotyczą okresu od 1 stycznia 2006 roku do 31 grudnia 2015 r. i są ściśle związane z posiadaniem w powyższym okresie gospodarstwa rolnego oraz nieprzerwanego faktycznego korzystania ze wspólnoty gruntowej. Posiadanie gospodarstwa rolnego przez wnioskodawcę w powyższym okresie winno być wykazane stosownymi dokumentami potwierdzającymi ten fakt (m.in. zaświadczenia z organu gminy o byciu płatnikiem podatku, wypisy z ewidencji gruntów i budynków), jak też wykazaniem nieprzerwanego faktycznego korzystania ze wspólnoty gruntowej objętej wnioski (m.in. zeznana świadków).

Jak wynika z akt sprawy, w celu ustalenia uprawnionych do udziału we wspólnocie organ I instancji skierował do wnioskodawców pisma zawierające wezwanie oraz przeprowadził w dniu 9 lipca 2019 r. rozprawę administracyjną. Uzasadnienie zaskarżonej decyzji nie zawiera wyjaśnienia powodu pozyskiwania przez organ I instancji oświadczeń odnośnie „prowadzenia” gospodarstwa rolnego. W ustawie o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych ustawodawca podnosi fakt

„posiadania” gospodarstwa rolnego przez wnioskodawcę (art. 6a ust. 1 pkt 1 u.z.w.g.) i nie wiąże tego faktu z jego „prowadzeniem” o którym mowa jest dopiero w art. 6a ust. 1 pkt 2 u.z.w.g.

Dokonywanie ustaleń w kwestii „prowadzenia” gospodarstwa rolnego ma miejsce przy rozpatrywaniu wniosków wniesionych w trybie art. 6a ust. 1 pkt 2 i dotyczy ustaleń związanych ze wspólnotą „tzw. leśną”.

W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji Starosta Siemiatycki nie wyjaśnił przesłanki, którą się kierował dokonując powyższych ustaleń. Przywołanie w podstawie prawnej zaskarżonej decyzji art. 6a ust. 1 u.z.w.g. (bez dalszego uszczegółowienia tego przepisu) nie wskazuje jednoznacznie, który z przepisów znalazł zastosowanie - art. 6a ust. 1 pkt 1 u.z.w.g czy art. 6a ust. 1 pkt 2.

Posiadanie gospodarstwa rolnego większość wnioskodawców udokumentowała załączonymi do wniesionego wniosku dokumentami. Na podstawie przedłożonych dokumentów przy wnioskach można też określić powierzchnie posiadanych gospodarstw rolnych (zaświadczenia z ewidencji podatków i opłat, wypisy z rejestru gruntów). Ponadto organ I instancji uzyskał informację dotyczącą osób zamieszkałych, zameldowanych oraz posiadających gospodarstwa rolne (opodatkowane) na terenie wsi Starzewice oraz w organach sąsiednich, w okresie od dnia od 01 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2015 r. (pismo Wójta Gminy Korczew z 17 lutego 2019 r. znak Fn.3111.8.1.2019), która ewentualnie mogła stanowić dowód na posiadanie gospodarstwa rolnego.

Przeprowadzając rozprawę organ I instancji nie skorzystał z możliwości odebrania od stron zeznań w trybie art. 86 w zw. z art. 83 § 3 k.p.a. Oświadczenia składane przez osoby obecne na rozprawie dotyczyły „prowadzenia” gospodarstw rolnych oraz poddawały w wątpliwość zasady ustalania udziałów.

Zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. w decyzji należy podać m.in. jej podstawę prawną, zaś w orzecznictwie podkreśla się, że podstawa prawna decyzji winna zostać powołana dokładnie, ze wskazaniem mających zastosowanie w tej sprawie przepisów prawa materialnego i formalnego oraz z podaniem źródeł ich publikacji. Gdy dany artykuł dzieli się na kilka ustępów, podzielonych również na litery, to brak wskazania który z ustępów tego przepisu znajduje zastosowanie w danej sprawie, narusza wymóg dokładnego podania podstawy prawnej (wyrok NSA z 10 października 2007 r., sygn. II GSK 177/07). Decyzja, która nie zawiera podstawy prawnej, bądź określa ją ogólnikowo, czy błędnie - jest dotknięta wadą formy z powodu naruszenia art. 107 § 1 k.p.a.

Starosta Siemiatycki wydał rozstrzygnięcie w oparciu o niekompletny materiał dowodowy, w żadnej mierze nie odnosząc się do okresu korzystania ze wspólnoty gruntowej wskazanym w przepisach art. 6a ust. 1 ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych. W zaistniałej sytuacji zasadne byłoby zebranie zeznań świadków (w tym i od wnioskodawców) w kwestii faktycznego korzystania ze wspólnoty gruntowej w okresie między 01 stycznia 2006 r. a 31 grudnia 2015 r. (kto, kiedy i w jaki sposób).

Organ I instancji naruszył dyspozycję art. 67 i nast. k.p.a. poprzez niewłaściwe sporządzenie protokołu rozprawy administracyjnej z dnia 9 lipca 2019 r., tj. poprzez brak odnotowania w protokole, która z obecnych na rozprawie stron złożyła oświadczenie o jakiej treści oraz poprzez brak odnotowania w protokole, czy oświadczenia miały charakter zeznań, przewidzianych w art. 86 k.p.a. Z treści protokołu nie wynika, czy strony zostały przesłuchane zgodnie z treścią art. 86 k.p.a. Ponadto protokół ani lista obecności nie zostały podpisany przez wszystkich obecnych w toku rozprawy. Brak stosownej adnotacji o dokonanych skreśleniach w liście obecności.

Zaskarżoną decyzją organ I instancji ustalił wykaz uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej - wykazał w sumie w 24 pozycjach jako udziały należne osobom fizycznym (indywidualnie lub na zasadach wspólności ustawowej małżeńskiej). Uczynił to jednak z pominięciem niektórych wnioskodawców tj. Henryka Tadeusza Zielińskiego oraz Pawła Wojciecha Wakulińskiego i Moniki Agaty Wakulińskiej, jak też z ujawnieniem łącznym dla powierzchni gospodarstw posiadanych na podstawie różnych praw (np. w przypadku Jana Solki). W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji brak wskazania jednoznacznych przesłanek takiego działania Starosty Siemiatyckiego. Brak wskazania, który z przepisów: art. 6a ust. 1 pkt 1 czy art. 6a ust. 1 pkt 2 u.z.w.g znalazł zastosowanie mające istotne znaczenie - dla ustalanej listy osób uprawnionych do udziałów we wspólnocie gruntowej oraz wielkości należnych im udziałów. Ustawodawca umieścił w odrębnych wyliczeniach (pkt 1 „albo” pkt 2), co uzasadnia stosowanie powyższych przepisów „rozdzielnie” z uwzględnieniem typu „wspólnota

gruntowa” albo „jeżeli wspólnotą gruntową są lasy, grunty leśne albo nieużytki przeznaczone do zalesienia”.

W odniesieniu do zarzutów Skarżących zawartych we wniesionych odwołaniach – organ II instancji przedstawia nw. stanowisko:

Odnosnie kwestionowanych ustaleń posiadania uprawnień do udziału we wspólnocie gruntowej Starczewice przez Bogumiłę Anastazję Jeremin decyzją Starosty Siemiatyckiego z dnia 8 października 2019 r. znak GG.6620.20.1.2017.2019 - uznać należałoby działanie Starosty Siemiatyckiego za przedwczesne. Starosta Siemiatycki ani w toku prowadzonego postępowania, ani w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji nie wyjaśnił podnoszonych w trakcie rozprawy administracyjnej w dniu 9 lipca 2019 r. jak też we wnoszonych do organu I instancji pismach wątpliwości w zakresie korzystania przez Bogumiłę Anastazję Jeremin z nieruchomości stanowiących wspólnotę gruntową, a w szczególności z działek o nr 2/1, 150 i 190 położonych we wsi Starczewice. Nie dokonał ustaleń odnośnie wniesionej pismem z dnia 17 czerwca 2019 r. przez Radcę prawnego Marka Kołodziejuka kwestii „nie można uznać korzystania z gruntu, będącego co najwyżej formą posiadania zależnego i to tylko części nieruchomości wchodzącej w skład wspólnoty gruntowej” (k. akt. 821) czy też poruszanej w piśmie wniesionym przez Wojciecha Kieryło, Andrzeja Krasuskiego, Andrzeja Małko z dnia 10 czerwca 2019 r. kwestii spełnienia przez Bogumiłę Anastazję Jeremin m.in. przesłanek z art. 6a ust. 1 u.z.w.g. oraz korzystania ze wszystkich nieruchomości (...) Wnoszący nie kwestionuje, że ww. korzystała z działki nr 276 w obrębie Wólka Zamkowa jako posiadaczka zależna (k. akt. 815-819). Zabrakło także ustosunkowania się do pisma z dnia 17 lipca 2019 r. podpisanego przez mieszkańców wsi Starczewice – uczestników postępowania (k. 867-868) odnośnie prawdziwości oświadczenia złożonego przez Bogumiłę Jeremin na rozprawie administracyjnej w dniu 9 lipca 2019 r. jakoby uczestniczka „korzystała z działki na której posadowiony jest sklep (działka nr 190), gdyż (...) robiła tam zakupy”.

Zdaniem organu II instancji w myśl literalnych zapisów art. 6a ust. 1 u.z.w.g. wniosek może złożyć osoba posiadająca gospodarstwo rolne i korzystająca z nieruchomości wspólnoty gruntowej w okresie od 01 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2015 r. (łącznie spełnienie obu ww. przesłanek). Zgodnie z powyższym przepisem ustawodawca nie przewidział składania wniosków przez następców prawnych osoby uprawnionej. Składanie wniosków przez następców prawnych zostało przewidziane w art. 6 u.z.w.g. na etapie prowadzenia postępowania w trybie art. 8a u.z.w.g. Ustawodawca wyraźnie wskazał, iż stosowny wniosek będą mogły złożyć również następcy prawni, ale jedynie osób wskazanych w art. 6 ust. 1 i 2 zwg - brak jakiegokolwiek odniesienia się do tej kwestii w przepisach art. 6a u.z.w.g. Odniesienie regulacji art. 6a u.z.w.g. do następców prawnych podmiotów, byłoby sprzeczne z literalną wykładnią ustawy, a także próbą dokonania interpretacji wykraczającej poza wolę ustawodawcy. Faktem jest, że z wnioskami mogliby występować także następcy prawni osób wymienionych w art. 6 u.z.w.g., jednakże pod warunkiem spełnienia przesłanek zawartych w artykule 6a u.z.w.g., czyli faktycznego posiadania gospodarstwa rolnego oraz faktycznego korzystania ze wspólnoty gruntowej w okresie od 1 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2015 r. (obie przesłanki winny być spełnione łącznie). Zatem brak jest podstaw prawnych do przyjęcia, iż art. 6a u.z.w.g. znajduje również zastosowanie do następców prawnych, skoro możliwość taka nie została usankcjonowana prawnie. Stroną postępowania ewentualnie mogliby być następcy prawni osób, które złożyły wniosek jednakże zmarły w toku prowadzonego postępowania przed organem I instancji.

Organ II instancji zauważa, że zarzuty Skarżących odnośnie uprawnień do udziału we wspólnocie przyznanym: Wiesławie Krystynie Wójciuk i Agnieszce Józefie Polak (pkt 7 wykazu) oraz Adrianowi Polak i Kamilowi Polak (pkt 8 wykazu) i żądanie przyznania wyżej wymienionym jednego wspólnego udziału w częściach równych nie znajduje uzasadnienia prawnego. Działanie starosty w tym zakresie jest zgodne z przepisami ustawy u.z.w.g., bowiem w okresie zakreślonym przepisem art. 6a u.z.w.g., zgodnie z wnioskami oraz załączonymi do nich dokumentami (k. akt 272-323), wyżej wymienieni od roku 2002 posiadali dwa odrębne gospodarstwa rolne, które otrzymali umową darowizny. Uznanie ich gospodarstw za dwa rozdzielne (niezależnie od faktu, że przed nabyciem przez ww. w roku 2002 stanowiło jedno) oraz przyznanie im odrębnych udziałów do wspólnoty

gruntowej stosownie do posiadanych praw do powierzchni gospodarstw im przynależnych w udziałach po 1/2 nie narusza przepisów ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych.

Organ odwoławczy zwrócił także uwagę na kwestię związaną ze sposobem wyliczenia przez organ I instancji wielkości poszczególnych udziałów za pomocą tzw. „ułamek dziesiątego”, który nie jest zgodny z zasadą przewidzianą w przepisach. Zgodnie art. 9 ust. 2 u.z.w.g „wielkość udziałów uprawnionych do korzystania ze wspólnoty gruntowej ustala się w ten sposób, że połowę wspólnoty dzieli się pomiędzy uprawnionych, o których mowa w art. 6 ust. 1 oraz art. 6a pkt 1, w równych częściach, drugą zaś połowę - proporcjonalnie do obszarów gruntów posiadanych przez każdego z uprawnionych, a położonych na obszarze tej samej lub graniczącej z nią gminy”.

Z treści Załącznika Nr 1 (...) do zaskarżonej decyzji organu I instancji, w kolumnie „Wielkości udziału z podziału w częściach równych” wynika, że dla 16 uprawnionych określono udział jako ułamek o wartości: „0,0208” zaś „0,0209” – dla pozostałych 8 uprawnionych, co nie wypełnia postanowień powyższego przepisu „w częściach równych”.

Ułamek ustalający wielkość udziałów uprawnionych do wspólnoty gruntowej, zdaniem organu odwoławczego, winien być wyrażony w postaci ułamka zwykłego co byłoby zgodne z przepisami art. 9 ust. 1 u.z.w.g. Taka postać ułamka jest ujawniana w ewidencji gruntów i budynków, w księgach wieczystych czy także podczas transakcji notarialnych. Ponadto w przypadku ewentualnej konieczności zamiany ułamka zapisanego w postaci dziesiętnej na ułamek zwykły może dojść do sytuacji, że suma przeliczonych ułamków zwykłych dla wszystkich udziałów uprawnionych do wspólnoty gruntowej nie otrzyma wartości „1”.

Dla ww. Załącznika Nr 1 opracowanego przez Starostę Siemiatyckiego - przy wykazanej w nim liczbie 24 uprawnionych - wyliczony udział winien mieć wartość $\frac{1}{48}$ (tj. być jednakowy dla każdego z uprawnionych wykazanych w pozycjach l.p. 1-24).

Z akt wynika zatem, że organ I instancji zaskarżoną decyzją z 8 października 2019 r. ustalił uprawnienia większości wnioskujących osób do udziału we Wspólnocie Gruntowej wsi Starczewice w oparciu o materiał dowodowy zebrany z naruszeniem art. 7, art. 77 § 1 i art. 80 k.p.a., w dużej mierze bardzo ograniczony oraz bez ustaleń w zakresie faktycznego korzystania ze wspólnoty gruntowej w okresie od 1 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2015 r. Wątpliwość budzą ponadto ustalenia odnośnie gospodarstw rolnych wnioskodawców i powierzchni tych gospodarstw, a także ustaleń w kwestii zastosowania przepisów: art. 6a ust. 1 pkt 1 czy art. 6a ust. 1 pkt 2 (ich „posiadania” czy „prowadzenia”). Brak jednoznacznego potwierdzenia czy dokonane ustalenia dotyczą powierzchni gospodarstw rolnych wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. i odnoszą się posiadanych praw przez wnioskodawców w zakreślonym w art. 6a u.z.w.g. okresie. Brak wyjaśnienia podstawy uwzględnienia praw m.in. np. wnioskodawców będących następcami prawnymi po osobach które zmarły między 1 stycznia 2006 r. a 31 grudnia 2015 r. Brak wyjaśnienia przesłanki dotyczącej ustalenia powierzchni gospodarstw rolnych z zaliczeniem do nich także powierzchni wydzierzawianych gruntów – co w konsekwencji miało wpływ na ustalenie wielkości udziałów dla osób uprawnionych do wspólnoty gruntowej.

W ocenie organu II instancji z uchybieniem powyższych przepisów oraz art. 107 § 3 k.p.a., organ I instancji „odmówił” ustalenia uprawnień we Wspólnocie Gruntowej wsi Starczewice i przyznania „uprawnienia do wspólnoty gruntowej” w należnych udziałach w odniesieniu do Pawła Wojciecha Wakulińskiego, Moniki Agaty Wakulińskiej oraz Henryka Tadeusza Zielińskiego (brak osób w Załączniku Nr 1 do zaskarżonej decyzji, chociaż wpłynęły wnioski). W zaskarżonej decyzji brak jakich wskazań i informacji dlaczego odmówiono uwzględnienia im ww. prawa. Ponadto w odniesieniu do poddanych pod wątpliwość w trakcie rozprawy administracyjnej oddzielnych gospodarstw rolnych prowadzonych przez Wiesławę Krystynę Wójciuk i jej siostrę Agnieszkę Józefę Polak, Kamila Polak i Adriana Polak, Henryka Tadeusza Zielińskiego i Renatę Jadwigę Abramczuk, Iwonę Beatę Kurełek i Marzenę Ewę Florczuk, Jadwigę Wakulińską, Pawła Wojciecha Wakulińskiego i Moniki Agaty Wakulińskiej w związku z zapisami w ewidencji gruntów i budynków (dotyczy współwłasności) Starosta Siemiatycki w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji odniósł się zdawkowym stwierdzeniem, że ww. osoby „zobowiązane zostały do złożenia oświadczeń w zakresie prowadzenia gospodarstwa rolnego, co skutkuje określeniem odpowiedniej wielkości udziałów we wspólnocie gruntowej”.

W sytuacji, gdy organ I instancji nie przeprowadził w zasadzie jakiegokolwiek postępowania dowodowego dotyczącego spełnienia przez wnioskodawców przesłanek ustawowych, a w szczególności przesłanki faktycznego korzystania ze wspólnoty gruntowej między 1 stycznia 2006 r. a 31 grudnia 2015 r., a tym samym przyjęcie w zaskarżonej decyzji, że wykazali bądź nie wykazali oni swoje uprawnienia do udziału we wspólnocie gruntowej – uznać należało za przedwczesne.

Podniesiona przez Skarżącego w piśmie z dnia 6 sierpnia 2020 r. śmierci strony postępowania przed wydaniem przez organu I instancji w dniu 8 października 2019 r, w toku postępowania odwoławczego została potwierdzona uzyskanym odpisem skróconego aktu zgony co potwierdziło bezsprzecznie, że zaskarżona decyzja została skierowana do osoby nieżyjącej (zmarł w dniu 31 sierpnia 2019 r.), która utraciła status strony postępowania.

Zgodnie z art. 28 ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z 31 stycznia 2018 r. sygn. I SA/Wa 1510/17 podkreślił, iż w myśl art. 8 kodeksu cywilnego zdolność prawna osoby fizycznej powstaje z chwilą narodzin, a kończy się z chwilą śmierci. Status strony przysługujący osobie fizycznej wygasa z chwilą jej śmierci. W stosunku do zmarłego nie można wszcząć i prowadzić postępowania ani kierować do niego wydawanych w sprawie rozstrzygnięć. W orzecznictwie podkreśla się, że skierowanie decyzji do zmarłego powoduje, że ta decyzja jest obciążona wadą nieważności (art. 156 § 1 pkt 4 k.p.a.). Znaczenia nie ma przy tym, czy organ prowadzący postępowanie wiedział, że osoba będąca dotychczas stroną postępowania nie żyje, czy też nie posiadał takiej wiedzy. Organ powinien na każdym etapie postępowania, mieć aktualną wiedzę o kręgu podmiotów mających interes prawny w danym postępowaniu (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 1 grudnia 2015 r., sygn. I OSK 626/14). W świetle obowiązujących przepisów i ugruntowanego orzecznictwa w przypadku śmierci strony do udziału w postępowaniu należy wezwać spadkobierców ustawowych lub testamentowych. Prawidłowe ustalenie wszystkich stron postępowania zgodnie z art. 28 k.p.a. było obowiązkiem organu I instancji. W przedmiotowej sprawie winno być znaleźć się następstwo proceduralne mające swe źródło w art. 30 § 4 k.p.a.

Niewątpliwie zatem zaskarżoną decyzję organu I instancji uznać należało za akt istniejący podlegający wyeliminowaniu z obrotu prawnego ze względu na jego wadliwość wynikającą ze skierowanie decyzji do osoby zmarłej, która nie mogła mieć statutu strony.

Elementarnym obowiązkiem organu administracyjnego przed wydaniem decyzji, jest zebranie i ocena materiału dowodowego, który pozwoliłby ustalić wszystkie okoliczności istotne w sprawie (art. 7 i 77 k.p.a.). Organ zobowiązany jest zapewnić stronie czynny udział w postępowaniu (art. 10 § 1 k.p.a.), a w szczególności organ powinien ustosunkowywać się do wniosków dowodowych strony i okoliczności faktycznych wskazywanych przez stronę dla wyjaśnienia swego postępowania (art. 78 i nast. k.p.a.), a w konsekwencji obowiązkiem organu jest wyjaśnienie w uzasadnieniu decyzji wyboru faktów uznanych przez organ za udowodnione, dowodów, na których się oparł oraz wskazanie przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji - z przytoczeniem przepisów prawa. (art. 107 § 3 k.p.a.). W szczególności dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny (art. 75 k.p.a.). Prawidłowe zredagowanie pod względem merytorycznym i prawnym uzasadnienia decyzji administracyjnej ma podstawowe znaczenie dla stosowania zasady przekonywania wyrażonej w art. 11 k.p.a., a realizowanej na podstawie art. 107 § 3 k.p.a. Uzasadnienie decyzji winno być elementem decydującym o przekonaniu strony, co do trafności rozstrzygnięcia.

Organ I instancji nie przedstawił wykładni stosowanych przepisów prawa, nie odniósł się do faktów istotnych dla sprawy. Tym samym uzasadnienie decyzji nie realizuje wskazanych wyżej kryteriów. Wady uzasadnienia decyzji stanowią naruszenie przepisów prawa procesowego, które ma istotny wpływ na wynik sprawy. Jeśli organ nieprzekonująco przedstawił argumenty, wykroczył poza zakres uznania administracyjnego (WSA w Krakowie w wyroku z dnia 19 stycznia 2011 r., I SA/Kr 1959/10).

Biorąc pod uwagę ustalenia poczynione przez organ odwoławczy uznać należy, że w toku prowadzonego postępowania organ I instancji naruszył art. 7, art. 8, art. 77 § 1, art. 80 i art. 107 § 3 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego. Wskazane w niniejszym uzasadnieniu naruszenie

przepisów k.p.a, jako mające istotny wpływ na wynik sprawy, skutkują koniecznością uchylenia zaskarżonej decyzji na zasadzie art. 138 ust. 2 k.p.a.

Nadmienić należy, że akta postępowania organu I instancji zostały skompletowane w sposób nieodzwierciedlający chronologii gromadzenia materiału dowodowego, co z uwagi na jego obszerność znacznie utrudnia jego ocenę. Zasadne byłoby uporządkowanie materiału dowodowego w sposób odzwierciedlający jego gromadzenie.

Starosta Siemiatycki rozpatrując sprawę ponownie, winien po wnikliwej analizie treści wniosków właściwie ustalić strony postępowania. Winien także wyjaśnić stronom, wynikający z przepisów art. 8f u.z.w.g. sposób doręczania, który znajdzie swoje zastosowanie w toku prowadzonego postępowania. Ponadto Starosta Siemiatycki, biorąc pod uwagę wskazania zawarte w uzasadnieniu decyzji organu odwoławczego, winien zweryfikować korzystanie przez wnioskodawców ze wspólnoty gruntowej między 1 stycznia 2006 r. a 31 grudnia 2015 r. Winien dokonać ustaleń w zakresie posiadania gospodarstwa rolnego oraz powierzchni gospodarstw rolnych w dacie 31 grudnia 2015 r. Dokonać właściwych wyliczeń wielkości udziałów należnych osobom uprawnionym do udziałów we spółności gruntowej.

Organ I instancji, po uzupełnieniu materiału dowodowego, przeprowadzeniu postępowanie wyjaśniającego, winien wydać rozstrzygnięcie zgodne z przepisami ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych i ustawy k.p.a.

Wojewoda Podlaski nie może przeprowadzić dodatkowego postępowania w celu uzupełnienia materiału dowodowego bez jednoczesnego narażenia się na zarzut naruszenia zasady dwuinstancyjności. Konieczny do uzupełnienia zakres materiału dowodowego w sprawie oraz wyjaśnień powoduje, że przeprowadzenie postępowania dowodowego przez organ odwoławczy wykraczałoby poza uzupełniający charakter tego postępowania, o którym mowa w art. 136 k.p.a. Doprowadziłoby to w istocie do przeprowadzenia postępowania dowodowego w jego istotnej części. Skutkiem takiego działania organu II instancji byłoby zamknięciem stronom drogi do dwukrotnego merytorycznego rozpatrzenia sprawy zgodnie z art. 15 k.p.a. Strony w tym istotnym zakresie pozbawione byłyby prawa do odwołania. Koniecznym zatem stało się uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi I instancji.

Biorąc pod uwagę powyższe orzeczono jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna.

POUCZENIE

1. Doręczenie decyzji, stosownie do art. 8f u.z.w.g., następuje poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń: we wsi Starczewice gm. Korczew, we wsi Wólka Zamkowa gm. Drohiczyn oraz w lokalach: Urzędu Gminy Korczew, Urzędu Miejski w Drohiczynie, Starostwa Powiatowego w Siemiatyczach i Starostwa Powiatowego w Siedleach na okres 14 dni. **Po upływie tego okresu decyzję uważa się za doręczoną.**
2. Stronom przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu od decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego, Białystok, ul. Mickiewicza 3, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Sprzeciw można wnieść pod zarzutem naruszenia prawa.
3. Od sprzeciwu na decyzję należy uiścić wpis stały wynoszący 100 zł.
4. Na wniosek strony złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania stronie może być przyznane prawo pomocy. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych.
5. Prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.
6. Prawo pomocy może być przyznane w zakresie całkowitym lub częściowym.
7. Prawo pomocy w zakresie całkowitym obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.

8. Prawo pomocy w zakresie częściowym obejmuje zwolnienie tylko od opłat sądowych w całości lub w części albo tylko od wydatków albo od opłat sądowych i wydatków lub obejmuje tylko ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego.
9. Częściowe zwolnienie od opłat lub wydatków może polegać na zwolnieniu od poniesienia ułamkowej ich części albo określonej ich kwoty pieniężnej.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Mirosława Wojciuk
Podlaski Wojewódzki Inspektor Nadzoru
Geodezyjnego i Kartograficznego
/dokument podpisany elektronicznie/

Otrzymują:

1. Mariusz Solka
2. Radca prawny Marek Kołodziejuk – pełnomocnik Andrzeja Małko i Wojciecha Kieryno
3. Pozostałe strony postępowania – poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń na okres 14 dni: we wsi Starzewice gm. Korczew, we wsi Wólka Zamkowa gm. Drohiczyn oraz w lokalach: Urzędu Gminy Korczew, Urzędu Miejskiego w Drohiczynie, Starostwa Powiatowego w Siemiatyczach i Starostwa Powiatowego w Siedlcach
4. Starosta Siemiatycki